



## HOE STERK SPELEN WE EIGENLIJK?

### 1. Inleiding

Het begrip *rating* is bij iedere schaker bekend. Het geeft een goede indicatie over de speelsterkte van een schaakspeler. Naarmate er meer partijen worden gespeeld die meetellen voor de rating hoe betrouwbaarder deze wordt. Maar hoe sterk speel je in vergelijking met andere spelers in Nederland? In dit artikel proberen we hier een antwoord op te geven.

### 2. KNSB-rating

In het ratingbestand van de KNSB van oktober 2022 stonden 16271 schakers geregistreerd. Hiervan hadden 9632 spelers een rating. Hiermee kunnen we wat statistiek bedrijven. Allereerst wat eenvoudige statistische kenmerken:

|                                    |      |
|------------------------------------|------|
| Aantal ratingwaarden               | 9632 |
| Laagste rating                     | 800  |
| Hoogste rating                     | 2761 |
| Gemiddelde                         | 1657 |
| Ondergrens 95% vertrouwensinterval | 1651 |
| Bovengrens 95% vertrouwensinterval | 1663 |

De hoogste KNSB-rating anno oktober 2022 staat op naam van Anish Giri (2761).

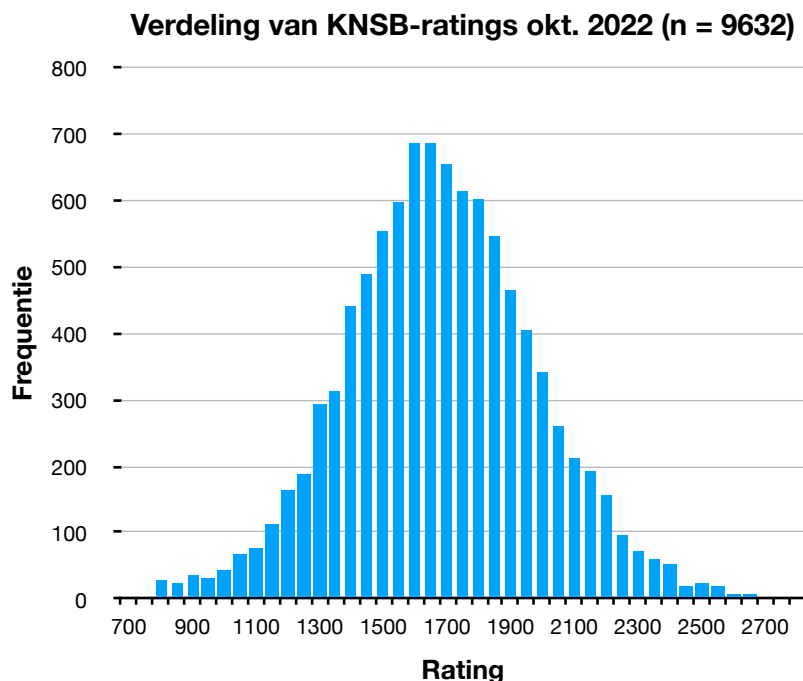
Het 95% *vertrouwensinterval* zegt iets over de betrouwbaarheid van het gemiddelde. Gezien het grote aantal ratings is dit interval klein en dus de betrouwbaarheid van het gemiddelde hoog. Heb je een rating die ligt tussen 1651 en 1663 kun je met 95% zekerheid zeggen dat je rating gelijk is aan het landelijk gemiddelde. Is je rating lager dan 1651 ligt je rating onder het gemiddelde en is je rating hoger dan 1663 ligt je rating er boven.

### 3. Verdeling van ratings

Het is interessant om te onderzoeken hoe de ratings zijn verdeeld. Daartoe hebben we het gehele ratingbereik dat loopt van globaal 800 tot 2800 opgedeeld in stukken van 50 rating

punten. Dit heten *klassen*. Vervolgens bepaal je hoeveel ratingwaarden in een bepaalde klasse vallen. Zo vind je bijvoorbeeld dat er 164 waarden vallen in de klasse 1150-1200.

Je kunt dit grafisch weergeven door de klassen uit te zetten op een horizontale as en de het aantal waarden in een klasse (de frequentie) op een verticale as. Dit levert een zogenaamd *histogram* op zoals hieronder is afgebeeld.

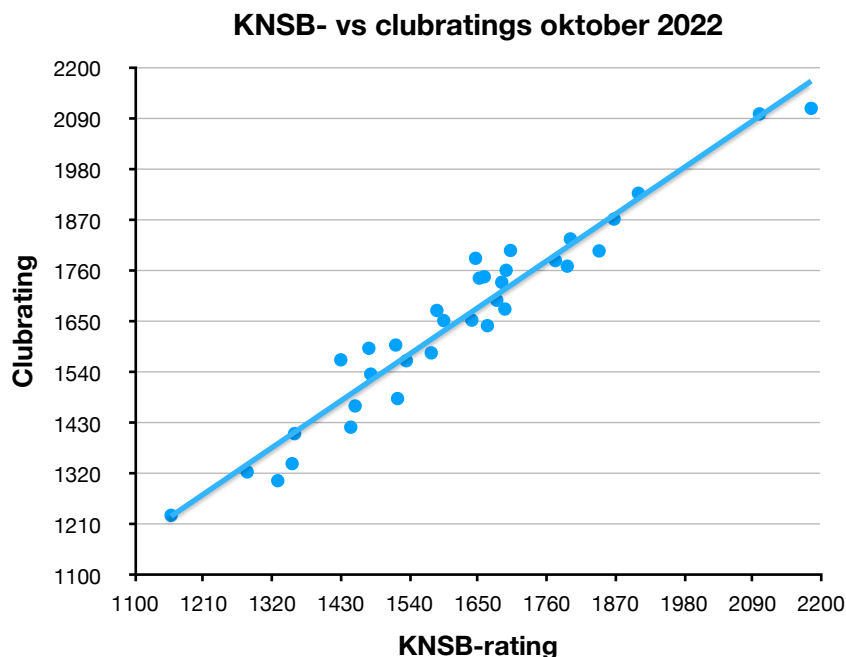


In bovenstaande afbeelding zien we een klokvormig figuur, de zogenaamde *normale verdeling* genoemd. Dit is een veel voorkomende verdeling in de statistiek. Zoals verwacht ligt de piek van de verdeling rond het gemiddelde (1657).

#### 4. Ratings binnen OSV

We kennen binnen OSV twee typen rating, te weten de *KNSB-rating* en de *clubrating*. De KNSB-rating wordt berekend over uitsluitend partijen gespeeld in de externe competitie (KNSB en/of NBSB ) en de clubrating over partijen gespeeld in de interne competitie mits deze een voldoende lange speelduur hebben (bijvoorbeeld het Rapid toernooi en de Scheijgrond bokaal tellen niet mee omdat zij te kort duren). De clubratings vind je terug bij de uitslagen van de interne competitie op onze website en worden ook gebruikt voor het indelen met Zwitsers op rating.

Alhoewel de KNSB- en clubrating van een speler natuurlijk niet precies gelijk zijn, is te verwachten dat deze toch niet al te veel van elkaar verschillen. Dit is duidelijk te zien in de volgende grafiek:



In oktober 2022 hadden we 34 clubleden met zowel een KNSB- als een clubrating. Bepaal je voor een ieder zijn verschil tussen KNSB- en clubrating uitgedrukt als percentage van de clubrating dan bleek het gemiddelde verschil  $-2,0\%$  ( $-33$  ratingpunten) te zijn, d.w.z. dat de KNSB-rating gemiddeld  $2,0\%$  lager is dan de clubrating. Dit verschil is klein maar wel statistisch significant.

De gemiddelde KNSB-rating van onze clubleden (1648) in oktober 2022 verschilt niet veel van het landelijk gemiddelde (1657). De laagste rating is 1158 en de hoogste 2619. Om na te gaan of je rating onder, gelijk of boven het landelijk gemiddelde zit, kijk je of je rating lager is dan 1651, ligt tussen 1651 en 1663 of hoger is dan 1663. Anno oktober 2022 zijn er 18 clubleden met een KNSB-rating lager dan het landelijk gemiddelde, 2 gelijk aan het landelijk gemiddelde en 15 met een hogere KNSB-rating. Al met al een evenwichtige verdeling van de ratings.

## 5. Tot slot

Deze eenvoudige statistische analyse is uitgevoerd op de gegevens van oktober 2022. Het is niet te verwachten dat de landelijke ratingverdeling drastisch zal veranderen. Zo geeft een analyse van de gegevens van januari 2022 (9696 ratings vs 9632 in oktober 2022) hetzelfde gemiddelde met dezelfde spreiding. Enkele tientallen mutaties op ongeveer 10000 records in het KNSB-ratingbestand hebben nagenoeg geen effect op het gemiddelde en zijn spreiding.

Natuurlijk kan de ratingverdeling binnen onze vereniging wel veranderen door de komst of vertrek van sterke en/of zwakke spelers. Anno nu kunnen we concluderen dat er voor iedere schaker binnen onze vereniging een passende tegenstander is te vinden die niet te extreem in speelsterkte van zijn eigen speelsterkte verschilt.

Hopelijk geeft dit artikel ook antwoord op de vraag hoe het met je speelsterkte is gesteld ten opzichte van andere schakers buiten onze vereniging.

Cees Timmer  
Oss, 19 oktober 2022